

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

**до проекту закону України
про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення”
Податкового кодексу України щодо забезпечення стабільного
функціонування ринку природного газу протягом дії
воєнного стану та подальшого відновлення
реєстр. № 7428 від 01.06.2022 року**

16 червня 2022 року
протокол № 102

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 16 червня 2022 року (протокол № 102) розглянув проект закону України про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо забезпечення стабільного функціонування ринку природного газу протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення (реєстр. № 7428 від 01.06.2022 року), внесений Кабінетом Міністрів України.

Метою прийняття законопроекту згідно з пояснювальною запискою до нього є збалансування податкового навантаження на суб’єктів ринку природного газу в рамках процедур, спрямованих на подолання кризових явищ на ринку природного газу та розв’язання боргової кризи, передбачених Законом України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”.

Задля досягнення зазначеної мети законопроектом пропонується доповнити розділ XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України тимчасовими, до 31.12.2022 року, нормами згідно з якими:

- учасники взаєморозрахунків, що проводитимуться в цілях реалізації компенсаторних заходів, передбачених Законом України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”, які є платниками податку на додану вартість, не коригуватимуть податок на додану вартість, попередньо віднесений до складу податкового кредиту та/або податкових зобов’язань, і не змінюватимуть склад податкових зобов’язань та/або податкового кредиту на суму проведених взаєморозрахунків та/або на обсяг отриманих компенсацій і відшкодувань,

передбачених Законом України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”;

- учасники взаєморозрахунків, що проводитимуться в цілях реалізації заходів, передбачених статтею 4 Закону України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”, які є платниками податку на прибуток підприємств, зменшуватимуть фінансовий результат до оподаткування на суму проведених взаєморозрахунків та/або на обсяг отриманих компенсацій і відшкодувань, передбачених Законом України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”, на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності. Відповідні суми відображаються у рядку 2.2.2 Додатку РІ до рядка 03 РІ Податкової декларації з податку на прибуток підприємств.

Погоджуючись з метою законопроекту, слід зазначити окремі зауваження до його тексту. Зокрема, приймаючи до уваги те, що законопроект спрямований на врегулювання питання податкового обліку по податку на додану вартість і податку на прибуток по одних і тих же сумах взаєморозрахунків, але текст запропонованих норм різний, а саме:

для податку на додану вартість - взаєморозрахунки, що проводитимуться в цілях реалізації компенсаторних заходів, передбачених Законом України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”,

для податку на прибуток - взаєморозрахунків, що проводитимуться в цілях реалізації заходів, передбачених статтею 4 Закону України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”.

Також не зрозуміло про які обсяги отриманих компенсацій і відшкодувань, передбачених Законом України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”, йде мова у тексті запропонованих норм, оскільки у зазначеному Законі прямо не передбачені ні компенсації, ні відшкодування.

Крім того, необхідно зазначити, що законопроектом пропонується “однобоке” (в сторону зменшення фінансового результату) коригування на суму доходів, отриманих у вигляді компенсації з бюджету, які надані постачальникам природного газу для погашення кредиторської заборгованості, яка утворилася за рахунок непогашеної дебіторської заборгованості.

Внаслідок такого коригування доходи підприємства будуть зменшені, а дебіторська заборгованість буде списана на витрати (прямо або через резерв), у зв'язку з чим збільшиться сума витрат підприємства.

Як наслідок, це може призвести до зростання збитків підприємства, які є “штучними”. Крім того, запропоноване положення викривлює зміст коригування,

оскільки фінансовий результат не може зменшуватися на суму взаєморозрахунків, оскільки розрахунки є фізичним рухом грошей, що не впливає на доходи/витрати. На фінансовий результат впливає сам факт списання заборгованості.

Також положення містять посилання на рядок в податковій декларації, що є нормою підзаконних актів, а не закону. Таке зауваження міститься і у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України .

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку № 16/03-2022/94632 від 10.06.2022 року висловлює зауваження до законопроекту. Зокрема, зазначає, що:

- у нових п. 83 підрозділу 2, п. 64 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України йдеться про “обсяг отриманих компенсацій і відшкодувань, передбачених Законом України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу”, тоді як за змістом положень останнього у ньому йдеться лише про отримання компенсацій. У контексті зазначеного, також, з проекту реєстр. № 7427 відповідно неможливо встановити, про які саме “суми проведених взаєморозрахунків” йде мова.

- положення проекту (зокрема, у частині податку на додану вартість) потребують техніко-юридичного коригування з метою дотримання єдиного підходу до викладення нормативних положень в тексті Податкового кодексу України. У цьому аспекті звертаємо увагу, зокрема, на редакцію п.п. 20, 29 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України, які стосуються, по суті, регулювання схожих питань.

Міністерство фінансів України підтримує прийняття зазначеного законопроекту за умови його доопрацювання з урахування зауважень висловлених у висновку Міністерства фінансів України від 15.06.2022 року № 11310-02-2/12492.

Зокрема Міністерство фінансів України зазначило, що Закон України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу” поширюється на відносини із врегулювання заборгованості за придбаний у НАК “Нафтогаз України” природний газ, послуги з його розподілу і транспортування та виключно на суб’єктів ринку природного газу, що включені до відповідного Реєстру.

Статтею 1 Закону України “Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу” визначено, що взаєморозрахунки – це розрахунки з погашення заборгованості суб’єктів ринку природного газу, які проводяться за рахунок видатків державного бюджету учасниками процедури врегулювання заборгованості. Учасниками процедури врегулювання заборгованості є підприємства та організації, включені до Реєстру, а саме: постачальники природного газу, оператори газорозподільних систем, особа, що здійснювала функції оператора газотранспортної системи до 31 грудня 2019 року включно, особа, що здійснює функції оператора газотранспортної системи з 01 січня 2020 року, НАК “Нафтогаз України”,

розпорядники коштів державного бюджету, органи, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Кошти з державного бюджету, які будуть отримувати учасники процедури врегулювання заборгованості, є цільовим фінансуванням, сума якого визнається доходом відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290.

Положення проекту Закону, що розглядається, в частині податку на прибуток підприємств спрямовані на недопущення додаткового податкового навантаження, не забезпеченого джерелом для сплати, яке виникає внаслідок реалізації заходів, передбачених положеннями Закону України «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу», зокрема отримання учасниками процедури врегулювання заборгованості коштів з державного бюджету.

Водночас слід зазначити, що запропонована проектом Закону редакція пункту 64 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України потребує редакційного уточнення:

необхідно чітко визначити суб'єктів господарювання – учасників процедури врегулювання заборгованості, які отримуватимуть кошти з державного бюджету та, відповідно, матимуть право на коригування (зменшення) фінансового результату до оподаткування на суму отриманих з державного бюджету коштів,

виключити слово та знак “та/”,

виключити останнє речення щодо відображення коригування фінансового результату до оподаткування в Податковій декларації з податку на прибуток підприємств.

Одночасно слід зазначити, що проект закону України про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо забезпечення стабільного функціонування ринку природного газу протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення (реєстр. № 7428 від 01.06.2022 року) є системно пов'язаний із положеннями проектів законів України про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення (реєстр. № 7427 від 01.06.2022) та про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (щодо фінансування заходів, спрямованих на врегулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час війни та подальшого відновлення) (реєстр. № 7429 від 01.06.2022), тому може бути підтриманий у разі прийняття Верховною Радою України зазначених законопроектів.

З огляду на зазначене та керуючись положеннями статей 108 і 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) проект закону України про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо забезпечення стабільного функціонування ринку природного газу протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення (реєстр. № 7428 від 01.06.2022 року) внесений Кабінетом Міністрів України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев’ятого скликання;

2) за наслідками розгляду законопроекту в першому читанні **прийняти за основу з дорученням Комітету підготувати його до другого читання з урахуванням пропозицій і поправок суб’єктів права законодавчої ініціативи, скоротивши наполовину строк подання таких пропозицій і поправок.**

2. Доповідачем від Комітету визначено Голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Гетманцева Д.О.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000440A3100AB198F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/03-2022/100254 від 21.06.2022

947366